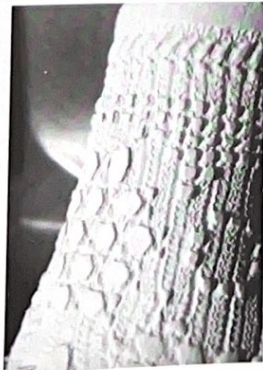

De hele stad weet het...

Voorbeelden uit de kunst

Een stad zonder mensen is een dode stad, een stad met allemaal forensen is een saaie slaapstad, een kleine gemeenschap is een dorp ... je moet je eigen weg kunnen gaan en tegelijkertijd niet verdrinken in de grootsheid. Groots in de kleinheid; klein in de grootsheid: de ideale stad is de stad waar je anoniem bent maar waar je wel gekend wordt en niet verdwaalt. Wij maken de stad. Mensen maken de stad.

BEELDENDE PROBLEEMSTELLING

Utrecht met honderdduizend inwoners. Honderdduizend individualisten die allemaal hun eigen gang gaan. Honderdduizend mensen die wonen, die eten, die werken. Elke dag worden ze wakker en elke dag kleden zij zich aan om te gaan winkelen, te werken, te zorgen en de kinderen naar school te brengen. Utrecht is niet uniek, overal op de wereld staan mensen op, kleden zich aan en gaan. Honderdduizend éénlingen die veel gemeenschappelijks hebben. Ze zijn mens, met hoofd, leden en lijf. Met ogen, oren en de rest. Met kleren aan tegen de winterkou. En juist in de kleding ligt ook het onderscheid: kleren maken de man/vrouw. Je draagt een spijkerbroek, uiter-aard met wijde pijpen. Je draagt en rok want zo hoort het. Je knoopt een das om of juist niet, je hebt een hoed op je kale hoofd en je laat jouw haren wapperen in de wind. Mensen, allemaal met dezelfde mensenwensen en dezelfde mensenstreken, dat komt allemaal in de krant' (vrij naar de Fabeltjeskrant), maar met hele duidelijke waarneembare verschillen. Maak allemaal mensfiguren, laat zien dat kleding in detail verschilt, laat zien dat ondanks veel hetzelfde de details het onderscheid maken.

KUNST KIJKEN

Eeuwenoud is de samenleving. Eeuwenoud is de mensheid. Altijd waren er mensen met hun mensenwensen en hun mensenstreken én altijd wilde mensen anders zijn dan hun burens, anders zijn dan hun ouders; zich onderscheiden. In de oude Egyptische kunst is dat al vastgelegd. Beelden van mensen die allemaal hetzelfde zijn en tegelijkertijd allemaal verschillend. Ander tenue, ander kapsel... de vorm was vastgelegd, de details gaven het individu zijn eigenheid. De soldaten die megingen naar het hiernamaals van de eerste keizer van China, Chin (het terracottaleger van Xian) zijn een heel goed voorbeeld. Honderden beelden die allemaal soldaat waren maar aanwijsbaar verschillend onder-

ling. Zelfs de voetzolen zien er per individu anders uit.

Hedendaagse keramisten die mensfiguren maken en de huid van structuur voorzien zijn bijvoorbeeld; Marrie de Boer, Truus Stoop en Lies van Vlijmen en Dick Versluis. Mensen zijn zo hetzelfde maar zo verschillend. Laat dat zien in je werk.

DOELSTELLINGEN

- De leerling heeft aan het eind van deze les een kleifiguur gemaakt dat een mens voorstelt met in de details het bijzondere van een mens.
- De leerling heeft aan het eind van deze les een kleifiguur gemaakt dat opgebouwd is uit drie onderdelen: lijf, hoofd en mantel en deze onderdelen op een eigen wijze vorm gegeven.
- De leerling toont in deze les dat hij/zij 'de kleiplaatroltechniek' beheerst én het gebruik van verschillende soorten klei weet toe te passen in het beeld..
- De leerling laat in het werkstuk, dat aan het eind van de les gemaakt is, zien dat hij weet hoe hij de technieken om patronen en motieven in de klei te krijgen, kan hanteren.

LEERINHOUD

Beeldend aspecten: structuur, ritme, kleur en vorm

Materiaal en techniek: diverse soorten klei, het rollen en vervormen van kleiplaten

KG/KB: voorbeelden uit de Egyptische kunst, beelden en details van het terracottaleger van Xian (China)

Werk van Marrie de Boer, Truus Stoop en Lies van Vlijmen en Dick Versluis.

BEOORDELINGSKRITERIA

- Het werkstuk moet een mensfiguur tonen dat opgebouwd is uit drie segmenten; een hoofd, een lijf en een gewaad. Het werkstuk is gemaakt mbv de 'kleiplaat-rol' techniek.

- Structuren moeten op zijn minst aangebracht zijn op het lijf en het gewaad van de figuur. Deze structuren kunnen op verschillende manieren zijn ontstaan.
- De leerlingen hebben in ieder geval de gezichten met verschillende soorten klei gemaakt. (Het verschil zit in de kleur)
- De leerlingen kunnen aangeven waar de overeenkomsten liggen tussen hun eigen werk en de getoonde kunstvoorwerpen.

*Tine van Caspel-Harrewijn
Vakdocent 'basisschool Cleophas', Utrecht*

OPDRACHTEN

Opdracht 1

Maak een collage van mensen in de stad; denk aan bijvoorbeeld een drukke winkelstraat. Geef aan waarin de verschillende mensen zich onderscheiden en waarin ze zich één tonen.

Opdracht 2

Bekijk de platen van de kunstvoorwerpen. Geef aan hoe de verschillende oppervlakten bewerkt zijn en waar het resultaat toe leidt.

Opdracht 3

Rol een kleiplaat.

Maak van de eerste met behulp van andere kleisoorten een gezicht. Bekijk het resultaat en bepaal welk karakter dit gezicht vertegenwoordigt.

Opdracht 4

Rol een kleiplaat. Stempel of druk in de tweede plaat een patroon om de eigenheid van de figuur, het karakter te benadrukken. Houd dus rekening met het al gemaakte hoofd. Snijd uit de plaat een rechthoek en vorm met deze rechthoek een cilinder. Gebruik de inkerf- en slibmethode om de verschillende zijden aan elkaar te maken.

Opdracht 5

Rol een kleiplaat.

Stempel of druk patronen in de kleiplaat die als mantel dienst moet gaan doen. Vorm de plaat tot een mantel.

Opdracht 6

Voeg de onderdelen samen en werk de onderdelen zo bij dat er een geheel ontstaat.

